

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 20 _____ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Вступ до спеціальності МЕН
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти бакалаврський

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма Міжнародні економічні відносини, Міжнародна логістика і митна
справа, Міжнародний бізнес, Міжнародні фінанси

спеціалізація _____

вид дисципліни обов’язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“28” серпня 2018 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)
Казакова Н.А., к.геогр.наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Коваленко Р.С., старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин

Програму схвалено на засіданні кафедри

міжнародних економічних відносин

Протокол від “28” серпня 2018 року, протокол № 1

Завідувач кафедри Н.А.Казакова

(підпис)

Н.А. Казакова

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “28” серпня 2018 року, протокол № 1

Голова методичної комісії Л. І. Григорова-Беренда

(підпис)

Л. І. Григорова-Беренда

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Вступ до спеціальності МЕН” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) 292 - міжнародні економічні відносини
освітні програми міжнародні економічні відносини, міжнародна логістика і митна справа
міжнародний бізнес, міжнародні фінанси

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності міжнародні економічні відносини» є ознайомлення студентів з основами науковими засадами сучасних міжнародних економічних відносин, принципами їх здійснення та механізмом реалізації, надання їм знань термінологічного характеру.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основні завдання вивчення дисципліни є визначення структури та основних засад розвитку міжнародних економічних відносин в системі сучасних світогосподарських процесів. Вивчення студентами спеціальних термінів міжнародних економічних відносин, міжнародної системи національних рахунків, сутності світо системної концепції, концепції сталого економічного розвитку та нового міжнародного економічного порядку. Ознайомлення з досвідом роботи фахівців з спеціальності міжнародні економічні відносини.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	12 год. (в т.ч. 4 - ауд, 8 - дист)
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	

72 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст поняття «міжнародних економічних відносин», їх структуру, роль та значення в системі відтворювального процесу;
- провідних зарубіжних та вітчизняних вчених в галузі міжнародних економічних відносин, їх наукові внески в дану галузь знань;
- сучасні світогосподарські процеси та місце в них міжнародних економічних відносин;
- сутність світ-системної концепції;
- структуру світової економічної системи, типологію сучасних країн світу;
- світове господарство, закони його розвитку, проблеми;
- головні міжнародні організації та їх роль у розвитку світового господарства та міжнародних економічних зв'язках;
- роль та значення України в системі світогосподарських процесів.

вміти:

- оперувати показниками сучасної міжнародної системи національних рахунків для аналізу процесів та явищ в системі світогосподарських зв'язків ;
- здійснювати компаративний аналіз явищ і процесів в системі міжнародних економічних відносин та у розвитку світового господарства в цілому;
- оцінювати результати компаративного аналізу для визначення трендів у розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Міжнародні економічні відносини як галузь науки та її понятійний апарат

Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Вступ до спеціальності МЕН»

Предмет, значення і завдання курсу. Передумови виникнення та розвитку навчальної спеціальності з міжнародних економічних відносин. Сучасний стан і тенденції. Наукові та навчальні центри України в галузі міжнародних відносин. Провідні українські та зарубіжні вчені з міжнародних економічних відносин.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна як провідний вищий навчальний заклад України і один з перших вищів, що ввів до навчального процесу підготовки фахівців з міжнародних економічних відносин.

Тема 2. Понятійний апарат науки

Відтворювальний процес і його структура. Фактори виробництва. Потенціал: економічний, науковий, інтелектуальний. Природно-ресурсний потенціал (ПРП). Геоекономіка і геополітика. Економічний розвиток економічне зростання. Міжнародна система національних рахунків. Індекс розвитку потенціалу (ІРЛП). Конкурентоспроможність. Форми територіальної організації виробництва «Поліус зростання». Вільні (спеціальні) економічні зони. Офшори.

Розділ 2. Світогосподарські процеси, їх складові, закони, тенденції, проблеми розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Тема 1. Світова економічна система і глобальна економіка

Світогосподарські процеси. Світова економічна система і її структура. Система світового господарства. Періодизація економічних укладів. Світові економіка і її сектори АПК і його сфери. Міжнародні відносини. МЕН і її основні форми. Міжнародна торгівля. Світовий ринок.

Тема 2. МЕН як важлива складова світогосподарських процесів

Основні складові світо господарських процесів, МЕН в системі світо господарських процесів. Географічний поділ праці. Етапи геоекономічної діяльності. Інтернаціоналізація господарської діяльності та транснаціоналізація як форма міжнародних економічних відносин на мезорівні. Єврорегіони.

Тема 3 Світ-система протиріччя та сучасні концепції її розвитку.

Система як наукове поняття. Світ-система за І. Валлерстайном.

Типи країн світу. Циклічність економічного розвитку. Проблеми країн «Периферії». Якість життя народів країн світу. Стратифікація доходів населення світу. Проблема відносин «Центр-периферія».

Тема 4. Міжнародні організації і їх роль у світогосподарських процесах

ООН. Спеціалізовані установи ООН. МВФ. Група Світового банку. СОТ, ВТО, ОБСЄ, ОПЕК.

Тема 5. Україна в системі сучасних світогосподарських процесах.

Україна в системі світо господарських процесів. Оцінка геоекономічного положення. Сукупний економічний потенціал України. Проблеми економічного розвитку України як незалежної держави. Україна у сучасній системі світового господарства. Геоекономічна стратегія України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародні економічні відносини як галузь науки та її понятійний апарат												
Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Вступ до спеціальності МЕН»	4	2				2	7	2				5
Тема 2. Понятійний апарат науки	17	6	2			9	27	2				25
Разом за розділом 1	21	8	2			11	34	4				30
Розділ 2. Світогосподарські процеси, їх складові, закони, тенденції, проблеми розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин												
Тема 3. Світова економічна система і глобальна економіка	21	4	2			15	10	2				18

Тема 4. МЕВ як важлива складова світо господарських процесів	17	6	4			17	22	2				15
Тема 5 Світ-система протиріччя та сучасні концепції її розвитку	20	8	4			18	17	2				15
Тема 6. Міжнародні організації і їх роль у світогосподарських процесах	22	4	2			6	20					15
Тема 7. Україна в системі сучасних світогосподарських процесах	19	2	2			5	17	2				15
Разом за розділом 2	99	24	14			61	86	8				78
Усього годин	120	32	16			72	120	12				108

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Понятійний апарат науки: індикатори виробництва, системи національних рахунків, якість життя, сталого розвитку й ін.	2
2	Відтворювальний процес, участі в ньому МЕВ, технологічний уклад, форми МЕВ.	2
3	Сутність та змісту видів світогосподарських процесів.	4
4	Світ-системної концепція, проблем в системі «Центр-периферія», концепція нового міжнародного економічного порядку, сталого економічного розвитку.	4
5	Міжнародні організації, їх роль та значення у розвитку світового господарства та міжнародних зв'язків.	2
6	Місце України в системі світового господарства.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання питань з професійного призначення та умов використання спеціалістів з міжнародних економічних відносин	2
2	Опрацювання питань з розвитку МЕВ та їх сучасної структури	9
3	Опрацювання питань з використання термінологічного апарату МЕВ	15
4	Опрацювання питань з ролі та значення МЕВ в умовах глобалізації світового господарства	17
5	Опрацювання питань з розвитку інтеграційних процесів у світовому господарстві	18
6	Опрацювання питань з структури сучасної системи	6

	світогосподарських процесів	
7	Опрацювання питань з ролі України в системі світового господарства	5
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

7. Методи контролю

Оцінка з дисципліни визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності студента та оцінок засвоєння ним окремих модулів відповідно до **Положення про рейтингову систему оцінки навчальної діяльності студентів ВМ(Ф)НЗ України**.

8. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкових оцінок з дисципліни:

Поточний контроль – 60 б, підсумковий контроль – 40 б.

Екзамен

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
60								

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Поточний контроль 60 балів, в т. ч:

Виконання реферату – 30 балів

Критерії оцінювання реферату з дисципліни «Вступ до спеціальності міжнародні економічні відносини»

Оформлення реферату 10 балів.

Повнота викладеної інформації 10 балів.

Захист реферату 10 балів.

Теми рефератів та термінів з дисципліни «Вступ до спеціальності міжнародні економічні відносини» додаються.

Тестове завдання - 30 балів, 15 питань по 2 бали за кожну вірну відповідь (15x2)

Тестові завдання з дисципліни «Вступ до спеціальності міжнародні економічні відносини» додаються.

Підсумковий контроль 40 балів, в т. ч:

2 теоретичних питання – 20 б (2x10).

Тестові завдання – 20 б (20x1).

Питання до екзамену та тестові завдання додаються

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Голиков А.П. Международные экономические термины: словарь- справочник: А.П. Голиков, П.А. Черномаз. – К.: Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.
2. Голіков А.П. Економіка України: навч. посіб. / А.П. Голіков, Н.А.Казакова, О.А.Шуба. – К.: Знання, 2009. – 286 с.
3. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А.П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х.: Хну імені В.Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
4. Світова економіка: підручник / за ред. А.П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. – 268 с.

Допоміжна література

1. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. – К.: Знання, 2011. – 640 с.
2. Міжнародні організації / А. П. Голіков, С. Гасім, О. В. Журавльов. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014 . – 120 с.
3. Світове господарство та міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / А. П. Голіков та ін. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – 432 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Central Intelligence Agency: The World Factbook URL: <http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>
2. Organisation for economic cooperation and development URL: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode>
3. Міждержавний статистичний комітет Співдружності Незалежних Держав URL: <http://www.cisstat>.
4. Міжнародна торгова палата URL: <http://www.iccwbo.org>
5. Міжнародний валютний фонд URL: <http://www.imf.org>
6. Міністерство закордонних справ України URL: <http://www.mfa.gov.ua>.
7. Організація об'єднаних націй URL: <http://www.un.org>
8. Організація економічного розвитку URL: <http://www.oecd>.

9. Портал Європейського Союзу URL: <http://europa.eu>
10. Світова організація торгівлі URL: <http://www.wto.org>
11. Світовий Банк URL: [http:// www.worldbank.org](http://www.worldbank.org).

Методичне забезпечення

1. Голіков А.П. Вступ до спеціальності міжнародні економічні відносини: навч. посіб./А.П. Голіков, Н.А.Казакова. – Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 133 с.